

Základní škola, Hrochův Týnec, okres Chrudim

**Školní vzdělávací program  
pro školní družinu**

## Identifikační údaje o školní družině

Adresa	Nádražní 253, Hrochův Týnec, 538 62
IZO	117200158
Kontakty:	telefon: 469692518 email: zsht@centrum.cz
Vedení školy	ředitelka – Mgr. Jiřina Macháčková zástupkyně – Mgr. Kateřina Valentová
Vychovatelky	vychovatelky Anna Drahošová, Denisa Fajmonová

### Charakteristika školní družiny

Školní družina (ŠD) je základním článkem zařízení výchovy mimo vyučování. Ve dnech školního vyučování tvoří mezistupeň mezi výukou ve škole a výchovou v rodině. Plní vzdělávací cíle a pomáhá žákům překonat jejich handicap. ŠD má důležitou roli v prevenci negativních sociálních jevů a rozvíjí důležité osobní a sociální kompetence

Školní družina je umístěna v přízemí budovy B a v přístavbě budovy A základní školy a je otevřena pro žáky 1.-3. ročníku ZŠ Hrochův Týnec. Žáci zde mohou aktivně využít čas do odjezdu autobusů nebo zde trávit odpoledne ve společnosti svých kamarádů pod dohledem vychovatelek.

Školní družina vykonává činnost také v době školních prázdnin podle zájmu. Po projednání se zřizovatelem může ředitel školy přerušit činnost školní družiny v době školních prázdnin, popř. v době vyhlášeného ředitelského volna.

### Formy vzdělávání

Základním prostředkem činnosti ve školní družině je hra založená na zážitku účastníků, která obohacuje jejich sebepoznání, rozšiřuje vědomosti, dovednosti a navozuje kladné emoce.

Činnost ŠD je organizována těmito formami zájmového vzdělávání:

- pravidelnou výchovnou, vzdělávací, zájmovou činností
- nabídkou spontánních činností,
- příležitostnou
- osvětovou

**Pravidelná činnost-** každodenní činnost v oddělení vychází z týdenní skladby zaměstnání, představuje organizované aktivity (pracovní-technická, esteticko-výchovná, společensko-vědní, literární, sportovní a přírodovědná činnost, dopravní výchova). Zájmové kroužky se otvírají dle zájmu žáků.

**Příležitostné činnosti-** přesahují rámec jednoho oddělení, nejsou zahrnuty do týdenní skladby činností (besídky a kulturní vystoupení, karneval, divadlo, tvořivé dílny, sportovní turnaje, výlety)

**Spontánní aktivity-** jedná se o aktivity následující po organizované činnosti a zahrnují hry, klidové činnosti a pobyty venku, hry při ranní a odpolední družině, individuální zájmová činnost, relaxace na koberci)

**Osvětová činnost-** jedná se o přednášky, besedy

### **Obsah vzdělávacích programů školní družiny**

Program školní družiny navazuje na školní vzdělávací program základní školy. Cílem programu ve školní družině je připravit žáka pro život v současné společnosti a prostřednictvím volnočasových aktivit ve školní družině ho vybavit potřebnými vědomostmi, dovednostmi a postoji.

### **Cílem je:**

- ✓ rozvíjet žáka v dovednostech a vědomostech potřebných k životu ve společnosti
- ✓ umožnit žákovi najít si své místo ve skupině
- ✓ napomáhat formování životních postojů a posilovat osobnost žáka k dosažení úspěchu
- ✓ zabezpečit odpočinek, relaxaci a aktivní využití volného času
- ✓ působit preventivně proti výskytu negativních sociálních jevů
- ✓ spolupracovat s rodinou

### **Délka**

Činnost družiny je určena přednostně pro žáky prvního stupně základní školy do výše kapacity ŠD.

Zájmové vzdělávání ve ŠD je poskytováno ve dnech školního vyučování a v době školních prázdnin podle zájmu. Provoz školní družiny - ranní družina 6.15 – 7.15 hodin, odpolední družina pondělí – čtvrtek 11.15 - 16.00 hodin, pátek 11.15 – 15:30 hodin. Podmínky pro příchody a odchody ze ŠD jsou uvedeny ve vnitřním řádu školní družiny.

### **Školní družina pomáhá budovat a posilovat tyto kompetence:**

#### **Kompetence k učení**

vychovatelka

- předává nové informace
- pomáhá využívat nových poznatků v praktických činnostech a v životě
- vede žáka k dovednosti dávat si věci a poznatky do souvislostí

#### **Kompetence k řešení problémů**

vychovatelka

- dává žákům prostor k vyjádření svého názoru
- pomáhá nalézat různé způsoby a varianty řešení
- vede žáky k zodpovědnosti za svá rozhodnutí a také k objektivnímu hodnocení svých činů
- vede žáky k přijímání neúspěchu a motivuje je k opětovnému řešení úkolu jinými způsoby

#### **Kompetence komunikativní**

vychovatelka

- dává prostor vyjadřovat své myšlenky a názory
- vede žáky k práci v týmu
- rozvíjí schopnost naslouchat druhým, porozumět a vhodně reagovat
- umožňuje využívat komunikativních dovedností k vytváření sociálních vztahů

#### **Kompetence sociální a personální**

vychovatelka

- vede žáky k dodržování pravidel slušného chování
- podílí se na upevňování dobrých vztahů v kolektivu
- podněcuje žáky ke spolupráci ve skupině
- dbá na to, aby se žáci aktivně zapojili a pozitivně ovlivňovali kvalitu společné práce

- snaží se o to, aby žáci dovedli ocenit své spolužáky ve skupině za dobrou práci

### **Kompetence občanské**

vychovatelka

- vede k respektování názoru ostatních
- rozvíjí schopnost empatie
- seznamuje žáky s jejich právy a povinnostmi
- připravuje žáky na to, aby se podle situace uměli zodpovědně rozhodnout
- pomáhá žáky zapojit se do kulturního dění a sportovních aktivit
- vytváří kladný vztah k ochraně zdraví a životního prostředí

### **Kompetence pracovní**

vychovatelka

- vede žáky k dodržování bezpečnostních pravidel při zacházení s nástroji
- umožňuje žákům vyhodnocovat výsledky své činnosti
- podněcuje žáky využívat znalosti při konkrétních činnostech propojených s praktickým životem
- dbá na to, aby žáci po dobu práce zcela přirozeně udržovali své pracovní místo v pořádku

Průběžně jsou žáci hodnoceni slovně od vychovatelek a zároveň vedeny k sebehodnocení. Hodnotí nejen své chování, ale i svou práci a její výsledky, vyjadřují své pocity. Dochází k vzájemnému hodnocení mezi žáky samými i ve vztahu k vychovatelce.

## **Časový plán zájmového vzdělávání**

<b>Září</b>	<b>Naše družina a naši kamarádi</b>	Seznamovací hry, můj nejlepší kamarád – kreslení, vyprávění, hádanky, společný výlet, seznámení s prostředím školy a jejím okolím
<b>Říjen</b>	<b>Naše obec a její okolí</b>	Moje cesta do školy, naše obec – poznáváme všechny ulice – hra Kam dnes dojdeme? Kreslení plánu obce, beseda o historii obce
<b>Listopad</b>	<b>Podzimní hrátky</b>	Soutěž o nejhezčího draka. Sbíráme a vyrábíme z přírodnin. Co sklízíme ze zahrádky – ovoce, zelenina, ochutnávky, studená kuchyně. Malování – jablko, hruška k nakousnutí
<b>Prosinec</b>	<b>Vánoce přicházejí</b>	Zdobení vánočního stroměčku, výroba dáreků, pečení cukroví. Poslech koled, četba vánočních příběhů. Vánoční zvyky a tradice – zdobení třídy. Vánoční besídka – rozdávání dáreků.

<b>Leden</b>	<b>Máme rádi pohádky</b>	Pohádkový svět – kreslení, malování pohádkových bytostí. Poslech, četba, vyprávění a dramatizace. Výroba maňáska. Divadelní představení. Pohádkové hádanky.
--------------	--------------------------	---

<b>Únor</b>	<b>Chceme žít zdravě</b>	Znám své tělo. Co jíme? Moje oblíbené jídlo. Připravujeme hostinu. Sportujeme – míčové hry. Sestavování jídelníčku.
<b>Březen</b>	<b>Velikonoce</b>	Nejhezčí velikonoční kraslice. Vyrábění z různých materiálů – velikonoční tematika – výzdoba třídy. Pečení velikonočních zajíců. Setí obilí.
<b>Duben</b>	<b>Jaro – ochrana přírody</b>	Vítáme jaro – přírodovědné vycházky. Program Ekocentra. Den Země. Ohrožené druhy zvířat. Třídění odpadu. Kalendář přírody.
<b>Květen</b>	<b>Sportem ku zdraví</b>	Atletické závody. Turnaj ve vybíjené a fotbalu. Šipkovaná. Netradiční soutěže na školní zahradě, obratnost a rychlost. Svátek matek – výroba přáníček, dárečků
<b>Červen</b>	<b>Jedeme na prázdniny, cestujeme</b>	Výlety v okolí obce, do Chrudimi. <del>Školní výlet</del> . Hra Znáš města? Dopravní test – správný chodec a cyklista. Znáš dopravní značky? Jízda zručnosti.

### Krátkodobé projekty ve školní družině

Týden slušného chování	říjen
Pohádkový týden	leden
Podzimní dílna	
Jarní dílna	
Týden ochrany přírody	duben
Dopravní týden	červen

Tyto projekty budou zařazeny v průběhu celého školního roku.

## **Průřezová témata**

Žák se ve ŠD rozvíjí v těchto oblastech:

- ✓ ***Osobnostní a sociální výchova***
  - vybírat si zájmové činnosti dle svých možností a rozvíjí své zájmy
  - zdokonalovat si postřeh pomocí her
  - posilovat pozitivní myšlení
  - všímat si dění i problémů kolem sebe, nevyhýbá se řešení
  - rozlišovat správná a chybná řešení
  - dokončovat započatou práci
  - dodržovat zásady bezpečného chování
  - všímat si nespravedlnosti, agresivity a šikany
  - dodržovat osobní hygienu, základní hygienické návyky
  - odpovídat za úklid svých věcí v šatně a jejich uložení
  - schopnost a ochota pomoci
  - posilování vlastního sebevědomí
  - prevence sociálně patologických jevů – drogy, kouření, šikana
  - rozvíjení slovní zásoby
  - schopnost vyjadřovat své pocity, kultivovaně komunikovat
  - hraní her ve skupinách a týmech
  - podřídit se i prosadit při skupinové činnosti
  - dokázat pomoci druhým
  
- ✓ ***Výchova demokratického občana***
  - vztah ke škole, městu, státu (vycházky, výlety)
  - příbuzenské vztahy v rodině, vztahy mezi dětmi, pravidla soužití
  - pravidla slušného chování, zdravení
  - demokratické vztahy ve škole
  - základní lidská práva a práva dítěte
  - aktivní obhajoba a dodržování lidských práv a svobod
  
- ✓ ***Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech***
  - poznávání života dětí v jiných zemích – časopisy, vyprávění, četba
  - tradice, zvyky, odlišnost způsobu života
  - zážitky z dovolené, vyprávění
  - seznamovat se s životem v jiných zemích
  
- ✓ ***Multikulturní výchova***
  - tolerance, spolupráce
  - pochopení vztahů mezi různými kulturami
  
- ✓ ***Environmentální výchova***
  - poznávání a ochrana přírody
  - využívání prostření okolí školy k relaxaci a sportování
  - úspora energie
  - třídění odpadu – likvidace
  - ochrana přírody, ohleduplné chování
  - Den Země – úklid v okolí školy

- práce s různými přírodními materiály

### **Materiální a prostorové podmínky školní družiny**

Školní družina je vybavena společenskými a didaktickými hrami, pomůckami a stavebnicemi. K dispozici jsou výtvarné a pracovní potřeby. ŠD má dvě oddělení, obě oddělení využívají své vlastní prostory ŠD. ŠD při své činnosti využívá také prostory tělocvičnu, školní zahradu, vybavenou pískovištěm a průlezkami a multifunkční hřiště.

### **Personální podmínky**

Zájmové vzdělávání ve školní družině zajišťuje pro každé oddělení jedna vychovatelka. Ve školní družině je pověřena jedna vychovatelka kontrolou dokumentace, zajištěním přihlašování a odhlašování žáků, vybíráním poplatků, předáváním informací rodičům.

Vedení školy zajišťuje, aby vychovatelky splňovaly odbornou kvalifikaci a vytváří podmínky pro jejich další vzdělávání.

### **Podmínky přijímání a průběhu zájmového vzdělávání**

Činnost družiny je určena přednostně pro žáky prvního stupně základní školy do výše kapacity ŠD.

O přijetí do ŠD rozhoduje ředitelka školy podle stanovených kritérií. ŠD se naplňuje max do počtu 68 žáků a žáci se rozdělují do dvou oddělení. Oddělení se naplňují nejvýše do počtu 34 účastníků.

K ukončení docházky žáka může dojít z důvodu odhlášení žáka zákonným zástupcem v průběhu školního roku na základě písemné žádosti, při opakovaném porušování řádu školní družiny žákem, při neuhrazení poplatku za pobyt ve ŠD do konce měsíce od vyhlášení platby.

### **Podrobnosti provozu ŠD určuje vnitřní řád školní družiny vydaný ředitelkou školy.**

### **Podmínky pro žáky se specifickými vzdělávacími potřebami**

Škola je otevřena žákům se zdravotním postižením, zdravotním znevýhodněním, sociálním znevýhodněním i žákům talentovaným a žákům s mimořádným nadáním.

ŠD při své činnosti respektuje individualitu každého žáka a vytváří přiměřené prostředí pro jeho všestranný rozvoj. Na vytvoření podmínek pro tyto žáky spolupracuje s rodiči. Do volnočasových aktivit a činností jsou tyto žáci začleněni dle stupně a charakteru specifických potřeb. Pro rozvoj talentovaných jedinců ŠD nabízí další aktivity pro tyto žáky dle jejich zájmu.

### **Ekonomické podmínky**

Úplatu za zájmové vzdělávání a způsob jejich výběru řeší vnitřní řád školní družiny vydaný ředitelkou školy.

Finanční prostředky školní družiny jsou určeny na materiální potřeby, jako je nákup hraček, potřeb na pracovní a výtvarnou výchovu, her, knih, nábytku a jiného vybavení.

Poplatky jsou hrazeny bezhotovostně na školní účet.

### **Podmínky BOZP**

ŠD zajišťuje bezpečnost fyzickou, sociální a emoční. Vytváří zázemí a bezpečné prostředí pro rozvoj žáků. Podporuje vztahy nejen mezi žáky, zaměstnanci a rodiči ale i s širokou veřejností.

Do školní družiny se vchází předním vchodem. Vstup monitorují paní vychovatelky. Vychovatelka zodpovídá za žáky po celou dobu pobytu ve školní družině a řídí se platnými předpisy a náplní práce.

Žáci se ve všech prostorách užívaných ŠD řídí vnitřním řádem školní družiny, školním řádem, provozními řády specializovaných učeben, provozním řádem multifunkčního hřiště a dalšími.

Platnost dokumentu:

Školní vzdělávací program pro školní družinu byl vydán dne 31. 8. 2007 s účinností od 1. 9. 2007.

Úpravy, změny:

1. Druhé vydání školního vzdělávacího programu pro školní družinu bylo vydáno dne 29. 8. 2014 s účinností od 1. 9. 2014.
2. Třetí vydání školního vzdělávacího programu pro školní družinu bylo vydáno dne 30. 8. 2022 s účinností od 1. 9. 2022.

.....  
Mgr. Jiřina Macháčková, ředitelka školy